

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται να απαντήσετε στα εξής:

α. Ποια ήταν τα επιτεύγματα του αυτοκράτορα της Νίκαιας Ιωάννη Βατάτζη, ως προς τη λήψη κοινωνικών μέτρων, για την υποστήριξη των αναγκών των υπηκόων του;

(μονάδες 13)

β. Ποια ήταν τα επιτεύγματά του στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής;

(μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Αγωνίσθηκε [ο Ιωάννης Βατάτζης] για την πληρέστερη εφαρμογή του νόμου και για την καταπολέμηση των γνωστών καταχρήσεων στη διοίκηση. Με την υποστήριξη της συζύγου του Ειρήνης Λάσκαρη επιζήτησε να απαλύνει την ένδεια και τα βάρη των φτωχών τάξεων του πληθυσμού και ίδρυσε πολλά νοσοκομεία και φιλανθρωπικά ιδρύματα. Οικοδόμησε μεγαλοπρεπείς ναούς που να ικανοποιούν τη βυζαντινή ευσέβεια και ανήγειρε οχυρά στις ακριτικές περιοχές για να αντιμετωπίσει τις στρατιωτικές ανάγκες [...]. Τα οικονομικά μέτρα του Ιωάννη Βατάτζη αξίζουν ιδιαίτερη προσοχή. [...] Τα αυτοκρατορικά κτήματα ορίσθηκε να γίνουν πρότυπα για να δείξουν στους υπηκόους τι μπορεί να αποφέρει η φροντισμένη και συνετή οικονομική διαχείριση στην γεωργία, την αμπελοκομία και την κτηνοτροφία. Βασικός στόχος της οικονομικής πολιτικής του ήταν να καταστήσει τη χώρα οικονομικά αυτάρκη.

Ostrogorsky G., *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τ. Γ΄, Ιστορικές Εκδόσεις Βασιλόπουλος, Αθήνα 1981, σ. 122-123.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Στις 3 Νοεμβρίου του 1254, πέθανε στο Νυμφαίο, ύστερα από βασιλεία 32 ετών, ο αυτοκράτωρ Ιωάννης Γ΄ Βατάτζης. Όταν είχε ανέβει στον θρόνο, το κέντρο πολιτικού βάρους του βυζαντινού κόσμου βρισκόταν στη χερσόνησο του Αίμου, ενώ την εποχή του θανάτου του είχε αποφασιστικά μετατεθεί στη Νίκαια. Η αυτοκρατορία της Θεσσαλονίκης είχε εξουδετερωθεί, η Βουλγαρία αποδυναμωθεί, οι Σελτζούκοι διατηρούσαν με τη Νίκαια

φιλικές σχέσεις και, τέλος, η λατινική αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης βιάδιζε προς την πτώση της.

Nicol D., «Από την άλωση ως την ανάκτηση της Κωνσταντινουπόλεως 1204-1261», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. Θ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1972, σ. 91.